

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL

[РАДА ООН З ПРАВ ЛЮДИНИ]

Неофіційний переклад українською

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ, НЕВИБІРКОВІ НАПАДИ НА ІНФРАСТРУКТУРУ ТА СИСТЕМАТИЧНЕ І ПОВСЮДНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТОРТУР СВІДЧАТЬ ПРО ЗНЕВАГУ ДО ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ, ЗАЯВЛЯЄ КОМІСІЯ ООН З РОЗСЛІДУВАННЯ ПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

ЖЕНЕВА/ ВІДЕНЬ (16 березня 2023 р.) – Російська влада скоїла численні порушення міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права у багатьох регіонах України, багато з яких прирівнюються до воєнних злочинів, йдеться у новому [звіті](#) Незалежної міжнародної комісії з розслідування порушень в Україні, опублікованому в четвер.

До воєнних злочинів належать напади на цивільне населення та об'єкти енергетичної інфраструктури, умисні вбивства, незаконне позбавлення волі, тортур, зґвалтування та інші види сексуального насильства, а також незаконне переміщення та депортація дітей.

Докази Комісії свідчать про те, що російська влада вчинила умисні вбивства цивільних осіб або осіб, позбавлених боєздатності, на територіях, які опинилися під її контролем, що є воєнними злочинами і порушенням права на життя.

Російські збройні сили здійснювали напади із застосуванням вибухової зброї в населених пунктах, явно нехтуючи шкодою та стражданнями, завданими цивільному населенню, та не вживаючи необхідних запобіжних заходів. Ці атаки були невибірковими та непропорційними у порушення міжнародного гуманітарного права. Таке використання вибухової зброї в населених пунктах було однією з основних причин жертв серед цивільного населення. Комісія була вражена масштабами руйнувань, які вона побачила під час своїх візитів.

Серійні атаки російських збройних сил на енергетичну інфраструктуру України з 10 жовтня 2022 року можуть бути прирівняні до злочинів проти людяності, вважає Комісія, яка заявила, що це питання вимагає подальшого розслідування. Підрив роботи енергетичної інфраструктури призвів до того, що цілі регіони та мільйони людей залишалися протягом певного періоду без електропостачання чи опалення, особливо під час морозів.

Комісія встановила систематичність повсюдного незаконного позбавлення волі на територіях, підконтрольних російським збройним силам, спрямованого на численні категорії людей – чоловіків, жінок та дітей. Ув'язнення та утримання під вартою у спеціальних установах по всій Україні та в Російській Федерації супроводжувалося послідовним застосуванням тортур російською владою до певних категорій осіб. Один колишній ув'язнений зазнав побоїв як *«покарання за те, що розмовляв українською»* і за те, що *«не пам'ятав слова гімну Російської Федерації»*. На думку Комісії, така систематична практика катувань може становити злочини проти людяності і потребує подальшого розслідування.

Комісія виявила численні випадки зґвалтувань, сексуального та ґендерно зумовленого насильства, скоєних російською владою у процесі обшуків помешкань в населених пунктах, що опинилися під їхнім контролем, а також під час незаконного ув'язнення. Сексуальне насильство, рівнозначне тортурам, та погрози застосування такого насильства щодо жінок і чоловіків були суттєвими аспектами катувань, застосованих російською владою.

Розглядаючи питання переміщення дітей з України до Російської Федерації, Комісія із занепокоєнням констатувала порушення прав людини та міжнародного гуманітарного права. Ситуації, пов'язані з переміщенням і депортацією дітей, які вона вивчила, прирівнюються до воєнних злочинів. Свідки розповіли Комісії, що багато з переміщених дітей молодшого віку не змогли встановити контакт зі своїми родинами і можуть втратити зв'язок із ними на невизначений час. Затримка з репатріацією цивільних осіб також може бути прирівняна до воєнного злочину.

Комісія також задокументувала невелику кількість порушень, скоєних українськими збройними силами, у тому числі ймовірні невибіркові атаки та два випадки, що кваліфікуються як воєнні злочини, коли по російським військовополоненим стріляли, їх було поранено та піддано тортурам.

Крім того, що ті, хто вижив, поділилися з Комісією своїми глибокими втратами і травмами, вони підкреслили значущість встановлення винних та притягнення їх до відповідальності. Один чоловік, чий батько був страчений російськими збройними силами в Ізюмському районі, сказав Комісії: *«Вони покарали невинних людей; тепер ті, хто винен, якщо вони ще живі, мають бути покарані за всією суворістю закону»*.

Комісія рекомендує розслідувати всі порушення і злочини та притягнути винних до відповідальності як на національному, так і на міжнародному рівні. Вона закликає до застосування комплексного підходу до питання притягнення до відповідальності, що включає як кримінальну відповідальність, так і право жертв на встановлення істини, репарації та неповторення.

У процесі підготовки цієї доповіді Комісія відвідала 56 населених пунктів та опитала 348 жінок і 247 чоловіків. Слідчі Комісії оглянули місця руйнувань, захоронень, місця ув'язнення і катувань, а також залишки зброї, та ознайомилися з великою кількістю документів і звітів.

КІНЕЦЬ

З повним текстом доповіді можна ознайомитися [тут](#).

Організація інтерв'ю з [членами Комісії з розслідування порушень в Україні](#) можлива за попереднім запитом.

Додаткова інформація: Рада ООН з прав людини створила Незалежну міжнародну комісію з розслідування порушень в Україні з метою розслідування всіх ймовірних порушень та утисків прав людини, порушень міжнародного гуманітарного права та пов'язаних із ними злочинів, які могли бути скоєні в контексті агресії Російської Федерації проти України. У березні 2023 року Комісія зобов'язана представити Раді ООН з прав людини результати своєї роботи та надати рекомендації, включаючи питання притягнення до відповідальності винних у цих порушеннях. Комісія складається з Еріка Мьюсе (Голова), Ясмінки Джумхур та Пабло де Грейфа.

Контакти для ЗМІ: Сауле Мухаметрахімова, радниця зі зв'язків із засобами масової інформації при Комісії з розслідування порушень в Україні; тел.: : (+43-1) 26060-

83450; моб.: (+43-676) 3493464; електронна
пошта: saule.mukhametrakhimova@un.org.